

gyűjtő: DÉGI ZOLTÁN
gyűjtés ideje: 1973.

TART: A TEMETKEZÉS, GYÁSZ, STB SZOKÁSAI
ORDACSEHÉN

2. lap

Földrajzi mutató: ORDACSEHI

Számjelmutató: XIX. A.

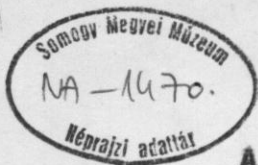
PAPÍRPARI VÁLLALAT

KISKUNHALASI GYÁRA

LELTÁRKOMÁS

ATUEVETVE AZ. EGYS. LTK. 2354-es TÉTELE ALÓL

A temetkezés, gyász, stb. szokásai Ordacsehiben
/Válaszok a kiküldött kérdőívre/

- 1./ A gyász színe mind a századfordulón, mind később fekete volt, s jelenleg is az.
- 2./ Nagypénteken nem viseltek fehér vászon felsőruhát. A gyász színe mindig fekete volt.
- 3-4./ Válasz nemleges.
- 5./ Mind az idős asszonyokat, mind a férfiakat mindig fekete ruhában temették el. Még abban az időben is, amikor még volt népviselet községünkben, fekete volt a gyász színe. Az idős asszonyokra ekkor fekete réklit, fekete szoknyát adtak, lábukra fekete harisnyát húztak, fejükre fekete kendőt kötöttek. Alul természetesen fehér alsóruhát /péntőt/, stb/adtak rájuk. Egyszóval úgy öltöztették fel őket, ahogy ünnepnapokon volt szokásban öltözködni.
A férfiakat szintén fekete ruhába öltöztették. Fekete kabát, fekete nadrág /vagy csizmanadrág, vagy pantalló/, csizma vagy cipő. Alul fehér ing. Tehát ünneplőbe.
- 6./ Válasz nemleges.
- 7./ Ha fiatal lány, illetve hajadon lány halt meg és menyasszony volt, fehér ruhában temették. Az ilyen halottat kísérték koszoruslányok és vőfélyek, ugyanugy, ahogy az esküvői menetben volt szokás. Ha vőlegény halt meg, vőlegényi ruhában temették el, s ugyanugy kísérték, mint a menyasszonyt. Rezesbanda a temetést nem kísérté.
- 8./ Id. 7. pont.
- 9./ Vénlányokra és öreglegényekre nem vonatkozik az előző pontokban adott válasz, hiszen fiatalokat is csak abban az esetben temettek a leírt módon, ha menyasszonyról, illetve vőlegényről volt szó.
- 10./ A böjt színe mind a fiatalok, mind az idősebbek körében mindig fekete volt.
- 11-12./ Válasz nemleges.
- 13./ A halottat az ágyra fektették, ahol éppen volt az ágy. /Az ágyat tehát nem helyezték el máshová./ Az ágy megvetése nem különbözött az egyéb esetektől. A halott feje alá két vánkost tettek, és gyalcslepedővel letakarták.
A halottakkal nem temettek el semmit.
- 14./ Községünkben a lakosság 99 %-a mindig katolikus volt, így nem kellett külön temető a más vallásuaknak.
- 15./ A kereszteleetlenül elhalt gyermeket és az öngyilkosokat a "gyepü" alá, a temető "sáncába" /szélébe/temették. Ma már azonban ez nem fordul elő.

16./ Községünkben különösebb fejfa-típusról nincs tudomásunk. A sirkereszt ~~ritkábban~~ közönséges kereszt volt. A módosabbak azonban emlékkövet állítottak.

17-18./ Válasz nemleges.

19./ A halottat a temetésre való kivitel előtt, kivitel közben és utóbb is, ha meglátogatták a temetőben, siratták.

20./ Csak a papnak és a "mester"-nek kellett ellenszolgáltatást adni, ami az idők folyamán különböző pénzüssze volt.

21./ Tor és temetkezés alkalmával általában huslevest, pörköltet rizszel és kuglófot készítettek. Ezzel kínálták meg a meghívott rokonokat, ismerősöket, valamint a segítségeket /halottvivők, stb./.

Meg kell még említeni, hogy a sirásó is pénzért ásta meg a sirt. Ennek összege is különböző volt az idők folyamán.

22./ A temetéssel, gyásszal kapcsolatban csupán néhány régi hiedelmet sikerült feljegyezni, ezek a következők:

1./ Akinek a temetése napján esik az eső, üdvözülni fog.

2./ A halott koporsójába tettek egy darab pénzt, hogy legyen pénze a másvilágon.

Az alábbiak inkább a halállal, s nem a temetéssel kapcsolatosak:

a/ Akik kétszer találkoznak egy nap, nem halnak meg abban az évben.

b/ A fiugyermeknek az apja nevét kell adni, mert akkor nem hal meg csecsemőkorban.

c/ Ha az új pár megy az esküvőre, s halottas menettel találkoznak, közülük valamelyik még abban az évben meghal.

Befejezésül, mintegy kiegészítésképpen el kell mondani, hogy mivel községünk a Balatontól mindössze 2,5 km távolságban helyezkedik el, a polgáriásodás itt már a múlt század végén elkezdődött, a nyaralók hatására. Így a temetéssel, gyásszal, illetve az öltözködéssel kapcsolatban még a legöregebbektől is nagyon szerény néprajzi anyag összegyűjtésére van lehetőség. Egyszóval nálunk jóval előbb átvette a lakosság a polgári szokásokat, mint néhány -a Balatontól beljebb elhelyezkedő- más faluban.